

Bryssel, 9. joulukuuta 2024
(OR. en)

16694/24

AGRI 875
AGRILEG 455
AGRIFIN 144
AGRISTR 97
AGRIORG 180

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	9. joulukuuta 2024
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Neuvoston päätelmät viljelijäpainotteisesta vuoden 2027 jälkeisestä yhteisestä maatalouspolitiikasta

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 4066. istunnossaan 9.–10. joulukuuta 2024 hyväksymät neuvoston päätelmät viljelijäpainotteisesta vuoden 2027 jälkeisestä yhteisestä maatalouspolitiikasta.

**Neuvoston päätelmät viljelijäpainotteisesta vuoden 2027 jälkeisestä yhteisestä
maatalouspolitiikasta:**

**kohti kilpailukykyistä, kriisinkestävää, kestävää, viljelijöiden edun mukaista ja tietämykseen
perustuvaa EU:n maataloutta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

1. OTTAA HUOMIOON Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 39 artiklassa määritellyt yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) oikeudellisesti sitovat tavoitteet, joiden mukaan vuoden 2027 jälkeisellä YMP:llä on lisättävä maatalouden tuottavuutta ja taattava näin maatalousväestölle kohtuullinen elintaso, vakautettava markkinat, varmistettava tarvikkeiden saatavuus ja taattava kohtuulliset kuluttajahinnat.
2. TUNNUSTAA Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja SEUT-sopimukseen sisältyvät horisontaaliset tavoitteet, joita sovelletaan kaikkiin politiikkoihin ja siten myös yhteiseen maatalouspolitiikkaan, mukaan lukien SEUT 11 artiklan tavoitteet.
3. KATSOO, että komissio antaa ensi vuonna seuraavaan monivuotiseen rahoituskehykseen liittyvät ehdotukset ja että ne ovat erittäin tärkeitä maatalouspolitiikan ja maaseudun kehittämispolitiikan kannalta. Nämä päätelmät eivät vaikuta niitä koskevien neuvottelujen tuloksiin.
4. PALAUTTAA MIELEEN 31. toukokuuta 2022 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät, joissa korostettiin YMP:n merkitystä EU:n osuudessa elintarviketurvan parantamiseksi, ja Eurooppa-neuvoston 22. maaliskuuta 2024 antamat päätelmät, joissa korostettiin häiriönsietokykyisen ja kestävän maatalousalan merkitystä elintarviketurvan ja unionin strategisen riippumattomuuden kannalta, elinvoimaisten maaseutuyhteisöjen arvoa sekä YMP:n keskeistä roolia tässä suhteessa. Lisäksi niissä todettiin, että viljelijät tarvitsevat vakaat ja ennakoitavat puitteet, jotka muun muassa auttavat heitä torjumaan ympäristö- ja ilmastohaasteita.

5. MUISTUTTAA, että nykyisen YMP:n uusien vaatimusten hyväksyminen herätti vakavaa huolta maatalousväestössä ja että lainsäätäjät reagoivat siihen muuttamalla tiettyjä YMP:n perusvaatimuksia.
6. VIITTAA Espanjan puheenjohtajakaudella 20. marraskuuta 2023 hyväksyttyihin neuvoston päätelmiin EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisiosta.
7. VIITTAA Belgian puheenjohtajakaudella 24. kesäkuuta 2024 annettuihin maatalouden tulevaisuutta EU:ssa käsitelleisiin puheenjohtajan päätelmiin, joita 26 jäsenvaltiota kannatti.
8. PALAUTTAA MIELEEN 27. kesäkuuta 2024 hyväksytyn strategisen ohjelman, jossa asetetaan EU:n poliittiset painopisteet vuosiksi 2024–2029 ja jonka mukaan Euroopan unioni aikoo edistää kilpailukykyistä, kestäväää ja selviytymiskykyistä maatalousalaa, jolla varmistetaan jatkossakin elintarviketurva, ja puhua elinvoimaisten maaseutuyhteisöjen puolesta. Siinä korostetaan myös, että viljelijöiden asemaa elintarvikeketjussa on vahvistettava, samalla kun jatketaan pyrkimyksiä suojella ja pysäyttää ekosysteemien tilan heikkeneminen sekä vahvistaa vesiresilienssiä kaikkialla unionissa.
9. PANEE MERKILLE 18. heinäkuuta 2024 julkaistut poliittiset suuntaviivat seuraavalle Euroopan komissiolle (2024–2029). Niissä korostetaan kilpailukykyisen, kestävän ja sopeutumiskykyisen maatalous- ja elintarvikejärjestelmän rakentamisen merkitystä; tähdennetään, että viljelijöiden oikeudenmukaiset ja riittävät tulot ovat ratkaisevan tärkeitä; todetaan, että on palkittava viljelijöitä, jotka tekevät yhteistyötä luonnon kanssa suojellen luonnon monimuotoisuutta ja luonnon ekosysteemejä ja auttaen irtautumaan hiilestä pyrittäessä nollanettopäästöihin vuoteen 2050 mennessä; kehoitetaan turvaamaan Euroopan oma elintarvikeomavaraisuus ja tuodaan esiin, että tarvitaan uusi eurooppalainen vesiresilienssiä koskeva strategia, jolla varmistetaan lähteiden asianmukainen hallinta.
10. PANEE MERKILLE tulevaa YMP:tä koskevien muiden aloitteiden tulokset; näitä ovat esimerkiksi Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto ”Kohti vuoden 2027 jälkeistä yhteistä maatalouspolitiikkaa (YMP)” ja EU:n maatalouden tulevaisuutta käsittelevästä strategisesta vuoropuhelusta laadittu raportti.

Tuleva viljelijäpainotteinen YMP palkitsee viljelijöiden ponnistelut

11. KOROSTAA, että YMP:n tukema EU:n maatalous tarjoaa kaikille EU:n kansalaisille laadukkaita ja kohtuuhintaisia elintarvikkeita ja perushyödykkeitä Euroopan talouden ja yhteiskunnan kulmakivenä ja että sillä on strateginen rooli elinkelpoisten ja monimuotoisten maaseutualueiden ja maatalouselinkeinojen säilyttämisessä kaikkialla unionissa varmistuen elintarviketurvan, eurooppalaisen elämäntavan, kulttuuriperinteiden ja ekosysteemien säilyttämisen.
12. PAINOTTAA, että luottamukseen perustuva kumppanuus viljelijöiden kanssa on tärkeää ja että viljelijöiden etu on asetettava YMP:n keskiöön, jotta entistä korkeammalle asetetut poliittiset tavoitteet voidaan saavuttaa asianmukaisella tavalla. KOROSTAA, että YMP:n olisi pysyttävä strategisesti tärkeänä yhteisenä politiikan välineenä, erityisesti kun otetaan huomioon sen korvaamaton panos elintarviketurvaan ja -turvallisuuteen Euroopassa ja maailmassa. TÄHDENTÄÄ eri politiikanalojen välisen johdonmukaisuuden ja synergian sekä maatalouteen ja maaseutualueisiin kohdistuvien vaikutusten asianmukaisen arvioinnin tarvetta.
13. TOTEAA, että YMP:tä varten tarvitaan kohdennettuja ja asianmukaisia resursseja ja välineitä, jotta sen moniin tavoitteisiin voidaan vastata tehokkaasti, ja että YMP:n tuen, erityisesti suorien tukien, oikeudenmukainen jakautuminen jäsenvaltioiden kesken on arkaluonteinen kysymys, johon olisi pyrittävä löytämään asianmukainen ratkaisu, rajoittamatta kuitenkaan seuraavaa monivuotista rahoituskehystä;
14. TOTEAA, että YMP soveltuu maatalousvarojen politiikkalähtöiseen jakamiseen, ja KEHOTTAÄ siksi säilyttämään erillisen ja riippumattoman YMP:n, joka sisältää kaksi entistä johdonmukaisempaa pilaria.
15. KEHOTTAÄ toteuttamaan vahvoja ensimmäisen pilarin toimia, joissa suorat tuet, tuotantosidonnainen tulotuki ja alakohtaiset interventiot tukevat viljelijöiden tulojen vakautta, kannustavat heitä osallistumaan vihreään siirtymään ja jossa markkinatoimenpiteet toimivat turvaverkkona kriisiaikoina.

16. PAINOTTAA, että maaseudun kehittämiseen suunnattuja vahvoja toisen pilarin toimia on jatkettava tukemalla maaseutualueiden elinkelpoisuutta välineillä, joita sovelletaan sekä maatalous- että muuhun toimintaan, sekä rahoitusvälineiden käyttöä, myös vihreän siirtymän edistämiseksi.

Kilpailukyvyyn parantaminen ja viljelijöiden aseman parantaminen elintarvikeketjussa

17. PAINOTTAA, että sen lisäksi, että YMP säilytetään markkinasuuntautuneena, on parannettava elintarvikeketjun toimintaa, lisäarvon jakautumista ja viljelijöille maksettavia korvauksia lisäämällä avoimuutta, parantamalla sopimuspohjaisuutta, organisointia ja yhteistyötä maatalousalalla, edistämällä kestävään kehitykseen liittyviä sopimuksia ja lyhyitä arvoketjuja sekä torjumalla hyvän kauppatavan vastaisia käytäntöjä.
18. TÄHDENTÄÄ viljelijöiden tulojen vakauden merkitystä, ja sen vuoksi tarvitaan perusmäärä tulotukea, jotta kaikilla EU:n alueilla voidaan säilyttää taloudellisesti elinkelpoinen ja kilpailukykyinen maataloustoiminta ja elintarviketuotanto.
19. KOROSTAA perheviljelmien, myös pienten, merkitystä eurooppalaisen maatalousmallin keskeisinä voimavaroina ja KEHOTTAO ottamaan käyttöön erityisiä ja yksinkertaisia toimenpiteitä niiden maataloustoiminnan tukemiseksi alueelliset ja paikalliset erityispiirteet huomioon ottaen.
20. Tunnustaa kielteisen suuntauksen maatalousväestön ikääntymisessä sekä riittävien sukupolvenvaihdosten ja naisten osallistumisen kasvattamisen merkityksen, jotka ovat välttämättömiä maataloustuotannon jatkuvuuden ja maaseutualueiden elinkelpoisuuden varmistamiseksi, ja KEHOTTAO siksi vahvistamaan edelleen tukea nuorille viljelijöille; auttamaan heitä maataloustoiminnan aloittamisessa tai jatkamisessa; helpottamaan rahoitusvarojen ja maatalousmaan saatavuutta; kannustamaan maatilojen luovuttamista, jotta maatalous olisi houkuttelevampaa nuoremmalle sukupolvelle ja uusille toimijoille.
21. KOROSTAA, että investointeja on tuettava, jotta voidaan edistää koko elintarvikeketjun kilpailukykyä ja kestävyyttä sekä parantaa maaseudun perusrakennetta. PAINOTTAA tarvetta parantaa rahoituksen saatavuutta ja helpottaa edelleen rahoitusvälineiden käyttöä.

22. KOROSTAA, että luonnonhaitta-alueiden maatalous edellyttää enemmän ponnisteluja samalla, kun maataloustoiminnan ja ihmisten läsnäolon säilyttäminen on välttämätöntä näiden alueiden ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen tasapainon kannalta. Sen vuoksi viljelijöille voidaan korvata heidän ponnistelunsa, lisäkustannuksensa ja tulonmenetyksensä kyseisillä alueilla.
23. TUNNUSTAA saarten ja saarivaltioiden, tiheään asuttujen alueiden, vuoristoalueiden, syrjäisten alueiden ja pohjoisten alueiden maatalouden erityispiirteet ja tarpeet sekä SEUT-sopimuksen 349 artiklan mukaiset EU:n syrjäisimmät alueet, jotka tarvitsevat erityiskohtelua.

Viljelijäystävällinen täytäntöönpanomalli

24. TOTEAA, että YMP:n rahastojen tulosperusteinen täytäntöönpanomalli tarjoaa jäsenvaltioille joustavuutta, minkä vuoksi se olisi säilytettävä, mutta KOROSTAA, että nykyiset säännöt ja menettelyt ovat aiheuttaneet tarpeetonta hallinnollista rasitetta ja vaatimuksia sekä viljelijöille että kansallisille hallinnoille, ja KEHOTTAÄ siksi tekemään YMP:n strategiasuunnitelmista strategisempia, huomattavasti yksinkertaisempia, johdonmukaisia ja helposti täytäntöön pantavia, viljelijäystävällisempiä sääntöjä sekä samalla varmistamaan vakauden. KOROSTAA, että YMP:n tulosperusteista rakennetta on edelleen parannettava.
25. KEHOTTAÄ PAINOKKAASTI yksinkertaistamaan ja nopeuttamaan YMP:n strategiasuunnitelmien hyväksymis- ja muutosmenettelyä keskittymällä niiden strategiseen luonteeseen siten, että yksityiskohtien määrä vähenee, mikä mahdollistaisi nopean hyväksymisen ja reagoinnin erityistarpeisiin ja muuttuviin olosuhteisiin vastaamiseksi.
26. HUOMAUTTAA, että digitaaliteknologian kehittämisellä edelleen ja sen käytöllä olisi pyrittävä vähentämään sekä viljelijöiden että hallintojen hallinnollista työtaakkaa avustamalla entistä enemmän seurantaa ja valvontaa, keventämällä viljelijöiden raportointi- ja dokumentointivelvoitteita ja yksinkertaistamalla laadunarviointia koskevia vaatimuksia.

27. PAINOTTAA, että seuranta- ja arviointijärjestelmän olisi oltava tehokkaampi, avoimempi ja yksinkertaisempi indikaattoreiden, valvonta- ja seuraamusjärjestelmän välttämättömien yksityiskohtien sekä YMP:n strategiasuunnitelmien arvioinnin osalta ja ettei se saa lisätä paikalla tehtävien tarkastusten painetta; Katsoo, että yksikkömääräjärjestelmää olisi tarkasteltava uudelleen erityisesti muiden kuin yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän toimenpiteiden osalta.

Kannustetaan viljelijöitä kohti vihreää siirtymää, jotta maatalousala muuttuisi kestävämmäksi

28. KOROSTAA maatalouden ja viljelijöiden ratkaisevaa ja aktiivista roolia vihreässä siirtymässä ja PAINOTTAA, että maatalouden alalla YMP on edistänyt eniten EU:n ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamista.
29. TOTEAA, että vihreä siirtymä voidaan toteuttaa vain yhteistyössä viljelijöiden kanssa, ja KOROSTAA siksi, että heitä on kannustettava asianmukaisesti ja heidät on saatava kiinnostumaan ekologisesti vastuullisten maataloustuotantokäytäntöjen soveltamisesta maksamalla heille ekosysteemipalveluistaan enemmän korvausta kuin kustannukset ja tulonmenetykset.
30. TUNNUSTAA, että ekosysteemien asianmukainen toiminta ja säilyttäminen on ratkaisevan tärkeää elintarviketurvan varmistamiseksi, minkä vuoksi on välttämätöntä, että YMP edistää edelleen maatalousalan siirtymistä kestävämpiin käytäntöihin, jotka auttavat saavuttamaan EU:n ilmastoa, biologista monimuotoisuutta, ympäristöä, luonnonmukaista maataloutta, eläinten hyvinvointia ja muita kestävyystavoitteita koskevat tavoitteet, ja PALAUTTAA MIELEEN, että on varmistettava oikea tasapaino taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyuden välillä ja tehtävä ekosysteemipalvelujen edistämisestä houkuttelevaa.
31. MUISTUTTAA, että maatalouden päästöt johtuvat myös luonnollisista prosesseista, minkä vuoksi maatalousalalla on luonnollisia rajoituksia kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä. KOROSTAA, että tutkimukseen ja innovointiin perustuvat ratkaisut voivat auttaa vähentämään maatalouden kasvihuonekaasupäästöjä.

32. MUISTUTTAA, että tiettyjen ehdollisuuden liittyvien vaatimusten noudattaminen on haasteellista joillekin viljelijöille, ja KOROSTAA siksi tarvetta mukauttaa sääntöjä, jotta ne olisivat helpommin toteutettavissa ja viljelijöiden kannalta helpompi noudattaa.
33. MUISTUTTAA, että ekojärjestelmät on otettu käyttöön, jotta voidaan lisätä alan panosta ilmasto- ja ympäristö- ja eläinten hyvinvointia koskeviin tavoitteisiin; ja KEHOTTA vahvistamaan kyseisten toimien roolia ensimmäisen pilarin tärkeimpänä vihreän siirtymän välineenä. KOROSTAA, että niiden koko potentiaalinen hyödyntämiseksi olisi selvitettävä mahdollisuuksia virtaviivaistaa ja yksinkertaistaa vaatimuksia käytännön täytäntöönpanon helpottamiseksi samalla kun jäsenvaltioille sallitaan välttämätön joustavuus niiden erityispiirteiden kanssa toimimisessa.
34. TOTEAA, että toisen pilarin vapaaehtoiset maatalouden ympäristö- ja ilmastotoimenpiteet, joihin sovelletaan kannustimiin perustuvaa lähestymistapaa, ovat keskeinen väline ympäristön suojelemisessa ja kestävien maatalouskäytäntöjen edistämisessä, minkä vuoksi niitä olisi kehitettävä edelleen.
35. KATSOO, että viljelijöitä on kannustettava ja tuettava soveltamaan innovatiivisia, älykkäitä teknologioita sekä agroekologisia ja hiiliviljelykäytäntöjä, millä voidaan edelleen edistää ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamista ja helpottaa vihreää siirtymää;

Riskinhallintaa ja kriisien hoitamista EU:n maatalouden kriisikestävyyden varmistamiseksi

36. MUISTUTTAA, että yhä useammat luonnonkatastrofit ja markkinakriisit, kuten poikkeukselliset sääilmiöt, yhä useammin esiintyvät ja entistä vakavimmat eläintaudit ja kasvintuhoojat, korkeat tuotantokustannukset ja ulkoisista markkinahäiriöistä johtuvat häiriöt aiheuttivat tuntevia menetyksiä ja vahinkoja ja heikensivät merkittävästi alan kilpailukykyä ja häiriönsietokykyä.
37. KOROSTAA tarvetta kasvattaa tietoisuutta, parantaa ilmastonmuutokseen sopeutumista ja edistää edelleen riskien ehkäisemistä ja ilmastoalimiuksia viljelijöiden keskuudessa sekä ottaa käyttöön asianmukaisia riskinhallintavälineitä ja -strategioita haittaamatta kuitenkaan markkinapohjaisia ratkaisuja. HUOMAUTTAA, että riskinhallintakeinoja olisi kehitettävä edelleen alan häiriönsietokyvyn parantamiseksi ja jotta vakuutus- ja sijoitusrahastot tarjoaisivat laajan valikoiman joustavia toimenpiteitä, jotka olisivat edunsaajien kannalta houkuttelevia.

38. TOTEAA, että vesi on keskeinen resurssi maataloustuotannossa, ja KOROSTAA, että on tärkeää parantaa vesistöjen häiriönsietokykyä, veden saatavuutta ja vesienhoitoa EU:ssa. KANNUSTAA komissiota ottamaan huomioon maatalouden erityispiirteet nykyisissä ja tulevaisuuteen liittyvissä aloitteissa.
39. KOROSTAA tarvetta parantaa nykyistä kriisipolitiikan kehystä joustavammilla säännöillä, jotka antavat jäsenvaltioille ja Euroopan komissiolle mahdollisuuden vastata kriisitilanteisiin reaktiivisesti, nopeasti, tehokkaasti, avoimesti ja syrjimättömästi maatalousalaan kohdistuvien haittavaikutusten lieventämiseksi.
40. KEHOTTAÄ antamaan jäsenvaltioille enemmän joustovaraa YMP:n välineiden käytössä alueellisiin tai kansallisiin kriisitilanteisiin reagoimiseksi.
41. KATSOO, että YMJ-asetus tarjoaa asianmukaisen oikeudellisen välineistön, jolla tuetaan erityyppisistä kriisitilanteista kärsiviä viljelijöitä, mutta KOROSTAA tarvetta nopeampiin ja yksinkertaisempiin menettelyihin poikkeuksellisen tuen antamiseksi viljelijöille.

Tutkimus- ja innovointivetoinen sekä tietoon perustuva maatalous vihreän siirtymän edistämiseksi

42. KOROSTAA, että tutkimus ja innovointi ovat keskeinen tekijä maatalouselintarvikkeiden kestävässä ja kilpailukykyisessä tuotannossa ja jalostuksessa ja että niillä on keskeinen rooli kestävien, turvallisten, terveellisten, ravitsevien ja kohtuuhintaisten elintarvikkeiden tuottamisessa.
43. TIEDOSTAA, että maatalouden tieto- ja innovointijärjestelmällä (AKIS) on tärkeä rooli ja se toimii tehokkaasti tietoon perustuvan maatalouden edistämisessä ja että EU:n YMP-verkosto on edennyt huomattavasti ympäristöä ja ilmastoa koskevan tietojärjestelmän vahvistamisessa.
44. PAINOTTAÄ kiertotalouden ja biotalouden roolia edistettäessä biologisten resurssien, innovatiivisten menetelmien ja luontopohjaisten käytäntöjen tehokasta käyttöönottoa maa- ja metsätalouden vihreän siirtymän tukemiseksi ja TOTEAA YMP:n merkityksen tässä suhteessa. KOROSTAA, että uudessa YMP:ssä olisi edelleen edistettävä, monipuolistettava ja integroitava biomassan roolia uusiutuvan hiilen ensisijaisena lähteenä.

45. PANEE MERKILLE taloudelliset vaikeudet, jotka liittyvät innovointiin investoimiseen ja TOTEAA, että puutteellinen tiedon saatavuus haittaa erilaisten kestävien teknologioiden käyttöönottoa. PAINOTTAA, että tarvitaan soveltavaa tutkimusta, teknisiä ratkaisuja ja innovaatioita, joilla vastataan alan monimuotoisuuteen, jotta voidaan saada aikaan vaikuttavuutta ja saada viljelijät, metsänhoitajat ja muut maaseudun sidosryhmät paremmin mukaan innovointiprosessiin.

46. KEHOTTAU uutta komissiota ottamaan nämä päätelmät huomioon laatiessaan visiota maataloudesta ja elintarvikkeista toimikautensa 100 ensimmäisen päivän aikana.
47. KEHOTTAU uutta komissiota ottamaan nämä päätelmät huomioon laatiessaan vuoden 2027 jälkeistä yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevia lainsäädäntöehdotuksia ja KOROSTAA, että ne on hyväksyttävä hyvissä ajoin, jotta yhteispäätös menettelylle jää riittävästi aikaa. MUISTUTTAA, että lainsäädäntövallan käyttäjät kantavat poliittisen vastuun YMP:n lainsäädäntötoimenpiteisiin sisältyvistä poliittisista valinnoista.
